

ISPOVEDNIK

Danijel Silva

Prevela
Žermen Filipović

■ Laguna ■

Naslov originala

Daniel Silva

THE CONFESSOR

Copyright © 2003 by Daniel Silva

Translation Copyright © 2007 za srpsko izdanje, LAGUNA

Posvećeno Dejvidu Bulu, *il restauratore*,
i kao i uvek, mojoj supruzi Džejmi
i mojoj deci Lili i Nikolasu.

„Roma locuta est; causa finita est.“

Rim je svoje rekao – stvar je svršena.

SVETI AVGUSTIN HIPONSKI

PRVI DEO
STAN
U MINHENU

1

MINHEN

STAMBENA ZGRADA u Adalbertštrase 68 jedna je od retkih u pomodnoj četvrti Švabing koju će tek preplaviti minhenska bučna i rastuća stručna elita. Uglavljena između dve zgrade od crvene opeke, koje su odisale predratnim šarmom, prilično je podsećala na ružnu mlađu polusestru. Zdepasta i nezgrapna, fasada od ispucalog žućkastog štuka. Stoga su i njeni prosci uglavnom beznačajna skupina studenata, umetnika, anarhista i nepopravljivih pankera, predvođena autoritativnom kućepaziteljkom po imenu frau Racinger, koja je, kako se govorkalo, živela u prvobitnoj stambenoj zgradi u broju 68, koju je spravila saveznička bomba. Za aktiviste iz susedstva zgrada je bila predmet sprdnje, ruglo koje treba preurediti. Pristalice su govorile da ona predstavlja upravo onu bohemijšku oholost zahvaljujući kojoj je Švabing nekada bio Monmartr Nemačke – Švabing Hesea, Mana i Lenjina. I Adolfa Hitlera, možda bi dodao u iskušenju profesor koji je radio pored prozora na drugom spratu, ali malo ko je u starom susedstvu voleo da ga podsećaju na činjenicu da je i mladi austrijski otpadnik nadahnuće nekad nalazio u ovim mirnim ulicama s drvoredima.

Za svoje studente i kolege, on je bio *Herr Doktorprofessor Stern*. Za prijatelje u susedstvu, samo Bendžamin; za povremene posetioce iz rodnog kraja – Benjamin. U nepoznatom kancelarijskom kompleksu od kamena i stakla u severnom delu Tel Aviva, gde je još postojao dosije s njegovim mladalačkim

podvizima, iako ih je zamolio da se to spali, uvek će biti poznat kao Beni, najmlađi od jogunastih sinova Arija Šamrona. Zvanično, Bendžamin Stern je i dalje bio član nastavnog osoblja na Hebrejskom univerzitetu u Jerusalimu mada je poslednje četiri godine radio kao gostujući profesor Evropskih studija na prestižnom minhenskom *Univerzitetu Ludvig-Maksimilijan*. To se gostovanje nekako pretvorilo u stalni boravak što profesoru Sternu nije smetalo. Imajući u vidu neobičan istorijski obrt, život je za jednog Jevrejina sada bio ugodniji u Nemačkoj nego u Jerusalimu ili Tel Avivu.

Zbog činjenice da je njegova majka preživela užase geta u Rigi profesor Stern je izazivao izvesnu sumnju među ostalim stanarima u broju 68. Bio je izuzetak. Bio je njihova savest. Žalili su mu se zbog položaja Palestinaca. Pažljivo su mu postavljali pitanja koja nisu smeli postaviti roditeljima, bakama i dedama. Bio im je savetnik i mudrac od poverenja. Dolazili su mu po savet o studijama, poveravali se kad bi ih ostavio onaj koga su voleli. Počistili bi mu frižider kad su bili gladni, i opustošili novčanik ukoliko su ostali bez para. I što je najvažnije, sve ih je zastupao u raspravama sa strašnom frau Racinger. Profesor Stern je bio jedini u zgradi koji je se nije plašio. Činilo se da ih veže poseban odnos. Bliskost. „To je stokholmski sindrom“, tvrdio je Aleks, student psihologije koji je živio na poslednjem spratu. „Zatvorenik i zatvorski čuvar. Gospodar i sluga.“ Ali tu je bilo i nešto više od toga. Profesor i starica su izgleda govorili istim jezikom.

Prethodne godine, kad je njegova knjiga o Konferenciji na jezeru Van postala međunarodni bestseler,* profesor Stern se

* Konferencija na jezeru Van – sastanak održan 20. januara 1942. u vili na jezeru Van u Nemačkoj, gde se raspravljalo o koordinaciji sprovođenja *Konačnog rešenja*. Na ovom sastanku, kojem je predsedavao Rajnhard Hajdrih u prisustvu Adolfa Ajhmana i mnogih drugih civilnih i vojnih visokih zvaničnika, uspostavljen je administrativni aparat za ostvarivanje Hitlerovog sna o Evropi bez Jevreja. (Prim. prev.)

poigravao mišlju da se preseli u moderniju zgradu – možda neku s valjanim obezbeđenjem i pogledom na Engleske vrtove; zgradu gde se drugi stanari ne bi ponašali prema njegovom stanu kao da je dodatak njihovom. Ovo je izazvalo opštu paniku. Jedne večeri su mu svi zakucali na vrata i molili ga da ostane. Davali obećanja. Neće mu krasti hranu niti će mu tražiti pozajmice kad nema izgleda da ih vrate. Više će poštovati njegov mir. Dolaziće kod njega po savet samo kad to bude zaista neophodno. Profesor je pristao, ali posle mesec dana njegov stan je opet postao *de facto* zajednička prostorija zgrade u Adalbertštrase br. 68. Potajno se radovao što su opet tu. Neposlušna deca iz broja 68 jedina su porodica koju je Bendžamin Stern imao.

Kloparanje tramvaja mu naruši koncentraciju. Podigao je pogled baš kad tramvaj zamače za krošnje kestenova, pa pogleda na sat. Jedanaest i trideset. Radio je od pet ujutro. Skinuo je naočari i dugo trljao oči. Šta je ono Orvel rekao o pisanju knjige? *Užasna, iscrpljujuća borba, poput dugog napada kakve teške bolesti*. Ponekad je Bendžamin Stern osećao da bi ova knjiga mogla biti fatalna.

Na njegovoj telefonskoj sekretarici treperila je crvena lampica. Stekao je naviku da isključi zvono kako bi izbegao neželjena ometanja. Oklevajući, kao da demontira bombu pa razmišlja koju žicu da preseče, ispruži ruku i pritisnu dugme. Mali zvučnik zatrešta od naleta hevi metal muzike posle čega je usledilo nešto nalik ratnom pokliču.

„*Imam dobre vesti, Herr Doktorprofessor. Do kraja dana će na planeti biti jedan prljavi Jevrejin manje! Widersehen, Herr Doktorprofessor.*“

KLIK.

Profesor Stern obrisa poruku. Dosad se već navikao na njih. Tih dana je dobijao dve nedeljno, ponekad i više u zavisnosti od toga da li bi se pojavio na televiziji ili učestvovao u kakvoj javnoj debati. Razlikovao im je glasove; svakom je dao neki beznačajni, bezopasni nadimak da bi umanjio utisak koji su ostavljali na

njegove živce. Ovaj se javljao dvaput mesečno. Profesor Stern ga je nazvao *Volfi*. Ponekad bi rekao policiji. Uglavnom se nije ni trudio. Ionako ništa ne mogu da urade.

Zaključao je rukopis i beleške u podni sef smešten ispod radnog stola. Zatim je nazuo cipele, obukao vuneni sako i iz kuhinje uzeo kesu s đubretom. U staroj zgradi nije postojao lift, pa je morao stepeništem sići do prizemlja. Kad je ušao u predvorje, dočeka ga oštar miris hemikalije. U zgradi se nalazio mali ali uspešan *kosmetik*. Profesoru je kozmetički salon bio odvratan. Kad je krcat, užegao miris acetona kroz ventilacioni sistem dopire do njegovog stana. Zbog salona zgrada nije bezbedna koliko bi on voleo. Kako *kosmetik* nije imao poseban ulaz s ulice, u predvorju je stalno bila gužva koju su zarad pedikira, tretmana lica i depilacija pravile lepe stanovnice Švabinga.

Okrenuo se udesno, ka vratima koja su izlazila na maleno dvorište, ali je zastao na pragu proveravajući da li su mačke još tu. Prethodne noći ga je u ponoć probudila čarka oko nekog zalogaja iz đubreta. Ovog jutra mačaka nije bilo, samo su dve dokone kozmetičarke u besprekorno belim tunikama pušile pored zida. Stupio je na garave cigle i bacio kesu u kantu.

Vrativši se u predvorje, zateče frau Racinger kako pohabano metlom kažnjava linoleumski patos. „Dobro jutro, her doktor profesor“, prasnu starica pa dodade prekorno: „Izlazite da popijete jutarnju kafu?“

Profesor Stern klimnu glavom i promrmlja: „*Ja, ja, frau Ratzinger.*“ Ona besno pogleda dve neuredne gomile reklamnih letaka, od kojih su jedni preporučivali besplatan koncert u parku a drugi kliniku za holističku masažu u Šelingštrase. „Koliko god da ih molim da ne ostavljaju ovo ovde, i dalje to rade. To je onaj student glume iz stana 4B. On svakoga pušta u zgradu.“

Profesor slegnu ramenima kao da se čudi razuzdanom ponašanju mladih, i ljubazno se nasmeši starici. Frau Racinger uze letke i odnese ih u dvorište. Trenutak kasnije čuo je kako grdi kozmetičarke što bacaju opuške na zemlju.

Izašao je napolje i zastao da proceni vreme. Nije prehladno za mart; sunce viri iza tananog, paperjastog oblaka. Zavukao je ruke u džepove kaputa i krenuo. Ušao je u Engleske vrtove i pratio stazu s drvoredom uz nasip kanala nadošlog od kiše. Voleo je park. Tu nalazi tišinu u kojoj odmara mozak posle jutarnjeg naprezanja za računarnom. Što je još važnije, tu može da proveri da li ga danas prate. Zastao je i dramatično preturao po džepovima kaputa kao da je nešto zaboravio. Zatim se okrenu i vrati istim putem proučavajući lica, proveravajući da li odgovaraju ijednom od onih pohranjenih u njegovom ogromnom sećanju. Zaustavio se na lučnom pešačkom mostu kao da se divi vodi koja je padala u malom slapu. Narko-diler na čijem licu su bili istetovirani paukovi ponudio mu je heroin. Profesor promumla nešto nepovezano i brzo se udalji. Dva minuta kasnije zavuče se u telefonsku govornicu pretvarajući se da nekog zove dok pažljivo osmatra okolinu. Spustio je slušalicu.

Wiedersehen, Herr Doktorprofessor.

Skrenuo je u Ludvigštrase i pognute glave požurio kroz univerzitetsku četvrt nadajući se da ga neće primetiti niko od studenata i kolega. U toku te nedelje primio je prilično neprijatno pismo od doktora Helmuta Bergera, nadmenog predsednika njegovog odeljenja, koji se raspitivao kada će knjiga biti gotova i kada se može očekivati da Stern nastavi sa svojim predavačkim obavezama. Profesor Stern nije voleo Helmuta Bergera – njihov sukob, poznat javnosti, bio je i lične i akademske prirode – i nije našao vremena da mu odgovori.

Gužva na Viktualienmarktu skrenu mu misli s posla. Prolazio je pored gomila šarolikog voća i povrća, tezgji sa cvećem i otvorenih kasapnica. Kupio je nešto za večeru, prešao ulicu i otišao na kafu i *dinkelbrot* u kafe *Edušo*. Četrdeset pet minuta kasnije, kad je krenuo u Švabing, osećao se osveženo, bistra uma, spremno za novo rvačko nadmetanje sa svojom knjigom – svojom bolešću, kako bi je Orvel nazvao.

Dok je prilazio stambenoj zgradi, nalet vetra ga pogura u predvorje i raznese novi svežanj žućkastoružičastih reklamnih letaka. Profesor iskrivi glavu da pročita šta na njima piše. Iza ugla je otvoren novi kari restoran iz kojeg se hrana mogla nositi kući. Voleo je dobar kari.* Uze jedan letak i gurnu ga u džep kaputa.

Vetar je odneo nekoliko letaka ka dvorištu. Frau Racer je pobesneti. Dok se lagano peo stepenicama, ona proviri iz svog stana kao iz lisičije jazbine i ugleda nered. Očekivano zaprepasčena, besno ga pogleda inkvizitorskim očima. Gurao je ključ u bravu slušajući kako starica bogorada i sređuje ovaj najnoviji bezobrazluk.

U kuhinji je odložio hranu i skuvao čaj. Zatim ode hodnikom do radne sobe. Neki muškarac je stajao pored radnog stola i nemarno prelistavao hrpu beležaka. Na sebi je imao belu tuniku, poput onih koje su nosile kozmetičarke u *kosmetik*; vrlo je visok i atletski građen. Plava kosa mu je prošarana sedim vlasima. Čuvši da je profesor ušao u sobu, uljez podiže pogled. I oči su mu bile sive i hladne kao led.

„Otvorite sef, her doktor profesor.“

Glas je bio miran, gotovo udvarački. Nemački naglasak. Ovo nije Volfi – profesor Stern je bio siguran u to. Imao je dara za jezike i umeo je da razlikuje mesna narečja. Muškarac u tunici je Švajcarac, a njegov *Schwyzerdütsch* ima širok, zapevajući naglasak čoveka iz planinskih udolina.

„Ko ste, do đavola, vi?“

„Otvorite sef“, ponovi uljez i opet pogleda papire na radnom stolu.

„U sefu nema ničeg dragocenog. Ako vas novac...“

Uljez ne dozvoli profesoru Sternu da dovrši rečenicu. Brzim pokretom posegnu pod tuniku i izvadi pištolj s prigušivačem.

* Kari (engl. *curry*) – indijsko jelo od mesa ili povrća pripremljeno u ljuutom sosu. (Prim. prev.)

Profesor je poznavao oružje jednako dobro kao i narečja. Pištolj je bio stečkin, ruske proizvodnje. Metak prođe kroz profesorovo desno koleno. Pao je na pod, rukama stežući ranu dok mu je krv šikljala kroz prste.

„Pretpostavljam da ćete mi sada dati šifru“, mirno reče Švajcarac.

Ovakav bol ne nalikuje ničemu što je Bendžamin Stern iskusi. Dahtao je, borio se da dođe do vazduha, misli su mu se kovitlale. *Šifru?* Bože, jedva može da se seti kako se zove.

„Čekam, her doktor profesor.“

Nekoliko puta se prisilio da duboko udahne. Tako je njegov mozak dobio dovoljno kiseonika pa je mogao da se seti šifre za sef. Izdeklamovao je brojeve dok mu se vilica tresla od šoka. Uljez kleknu pored sefa i spretno okrenu prekidač. Trenutak kasnije vrata sefa se širom otvoriše.

Uljez pogleda unutra pa u profesora.

„Imate rezervne diskove. Gde ih držite?“

„Ne znam o čemu pričate.“

„Kako sada stvari stoje, moći ćete da hodate uz pomoć štapa.“ Podiže pištolj. „A ako vam pucam i u drugo koleno, ostatak života ćete provesti na štakama.“

Profesor je gubio svest. Vilica mu se tresla. *Ne drhti, proklet bio! Ne dozvoli mu da vidi tvoj strah!*

„U frižideru.“

„Frižideru?“

„U slučaju“ – spopade ga nalet bola – „požara.“

Uljez nabra čelo. *Pametani momak*. Nosio je torbu sa sobom, crnu, plastičnu, putnu torbu, otprilike metar dugu. Iz nje izvadi valjkasti predmet – boju u spreju. Skinu poklopac i veštim pokretima počeo da crta simbole po zidu radne sobe. Simbole nasilja. Simbole mržnje. Smešno, ali profesor shvati kako se pita šta će Frau Racer reći kad ovo bude videla. Mora da je promrmljao nešto glasno u delirijumu jer uljez za trenutak zastade i pogleda ga praznim pogledom.

Kad je ispisao grafit, on vrati sprej u torbu pa se nagnu nad profesora. Od bola u smrskanim kostima Bendžamin Stern je dobio groznicu. Crnilo mu je sužavalo vidno polje pa mu se činilo da uljez stoji na kraju tunela. Profesor je u pepeljastim očima tražio znake ludila, ali nije otkrio ništa izuzev hladne inteligencije. Ovaj čovek nije fanatični rasista, pomislio je. On je profesionalac.

Uljez se sagnu. „Želite li da se ispovedite, profesore Stern?“

„O čemu“ – lice mu se zgrči od bola – „pričate?“

„Veoma jednostavno. Da li želite da ispovedite grehe?“

„Vi ste *ubica*“, u bunilu izgovori Bendžamin Stern.

Asasin se nasmeši. Opet se ukaza pištolj i on ispali dva metka u profesorove grudi. Bendžamin Stern oseti kako mu se telo zatrese, ali više nije osećao bol. Još nekoliko sekundi je bio svestan, dovoljno da vidi kako je *ubica* kleknuo pored njega, i oseti hladan dodir palca na svom mokrom čelu. Nešto je mrmljao. *Na latinskom?* Da, profesor je siguran u to.

„*Ego te absolvo a peccatis tuis, in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen.*“

Profesor pogleda *ubici* u oči. „Ali ja sam Jevrejin“, promrmlja.

„Nije važno“, odgovori asasin.

Zatim prisloni stečkin uz glavu Bendžamina Sterna i ispali poslednji hitac.

2

VATIKAN

ŠESTSTO PEDESET KILOMETARA južnije, na padini brežuljka, u srcu Rima, jedan starac je šetao u hladu ozidane bašte, odeven u ogrtač i mantiju boje slonovače. U sedamdeset drugoj godini više se nije kretao brzo mada je u vrtove dolazio svakog jutra trudeći se da najmanje sat vremena šeta po stazama koje su mirisale na borovinu. Neki njegovi prethodnici su raščistili vrtove kako bi mogli neometano da razmišljaju. Čovek u mantiji boje slonovače voleo je da vidi ljude – *prave* ljude, a ne samo ulizičke kardinale Kurije i strane velikodostojnike koji su svakodnevno dolazili da poljube Ribolovčev prsten. Švajcarska garda je uvek išla nekoliko koraka iza njega, ali više zbog društva nego zbog zaštite dok je on uživao da se zaustavi i nakratko proćaska s vatikanskim baštovanima. Po prirodi je radoznao i pomalo je mislio o sebi kao o botaničaru. Povremeno bi uzeo baštenske makaze i pomagao da se orežu ruže. Jednom ga je švajcarski gardista zatekao na rukama i kolenima u bašti. Pomislivši na najgore, čovek pozva hitnu pomoć i pojuri da mu pomogne, ali na kraju otkri kako je vrhovni pontifeks Rimokatoličke crkve odlučio da malo plevi korov.

Oni bliski svetom ocu mogli su videti kako ga nešto muči. Izgubio je osećaj za humor i jednostavan šarm, koji je izgledao kao dašak prolećnog povetarca posle turobnih poslednjih Poljakovih dana. Sestra Tereza, opatica gvozdene volje iz Venecije

koja je vodila papino domaćinstvo, primetila je očigledan gubitak apetita. U poslednje vreme su čak i slatki biskoti, koje mu je služila uz popodnevnu kafu, ostajali netaknuti. Često je ulazila u papinu radnu sobu na trećem spratu Apostolske palate i zaticala ga kako leži ničice na zemlji, duboko zanet molitvom, zatvorenih očiju kao da je u agoniji. Karl Bruner, vođa Švajcarske garde, primetio je da sveti otac često stoji na brežuljcima Vatikana i gleda preko Tibra naizgled zadubljen u misli. Dugi niz godina je Bruner štitio Poljaka i video je kakav je danak platio pontifikatu. To je deo posla, govorio je sestri Terezi, veliko breme odgovornosti koji nosi svaki papa. „Dovoljno je veliko da čak i najsvetiji ljudi s vremena na vreme planu. Siguran sam da će mu Bog dati snage da to prevaziđe. Uskoro će se stari Pjetro vratiti.“

Sestra Tereza nije bila ubeđena u to. Ona je spadala u šaćicu ljudi unutar Vatikana koji su znali koliko Pjetro Lukezi ne želi ovaj posao. Kad je stigao u Rim na sahranu Jovana Pavla Drugog i konklavu na kojoj će se izabrati njegov naslednik, omaleni, blagoglagoljivi patrijarh Venecije ni izbliza nije smatran *papabile*, čovekom čije su osobine neophodne za jednog papu. Niti je pokazivao i najmanji znak da ga to zanima. Petnaest godina provedenih u Rimskoj kuriji bile su najnesrećnije u njegovoj karijeri i nije imao želju da se vrati u klevetničko selo na Tibru čak ni kao Božiji namesnik. Lukezi je nameravao da svoj glas da nadbiskupu Buenos Ajresa, s kojim se sprijateljio za vreme putovanja po Latinskoj Americi, i mirno se vrati u Veneciju.

Ali na konklavi se nije sve odvijalo kako je želeo. Kao što su to i njihovi prethodnici vekovima činili, u svečanoj povorci su Lukezi i njegove kolege – sto trideset prinčeva Crkve – ušli u Sikstinsku kapelu pevajući latinsku himnu *Veni Creator Spiritus*. Okupili su se ispod Mikelanđelovog *Strašnog suda*, skrušene slike mučenih duša koje se uzdižu na nebesa da se suoče sa Hristovim gnevom, i pomolili se da im Sveti duh vodi ruku. Zatim je svaki kardinal istupio posebno, položio dlan na Sveta jevanđelja i izgovorio zakletvu koja ga je obavezivala na neopo-

zivo ćutanje. Kad je ovo obavljeno, majstor papskih liturgijskih ceremonija naredio je: „*Extra omnes*“ – Svi napolje – i tada je konklava istinski počela.

Poljak se nije zadovoljio da sve ostavi u rukama Svetog duha. U Kolegijum kardinala nagomilao je sebi slične prelate, doktrinare čvrste ruke, iznad svega odlučne da sačuvaju crkveno učenje i moć Rima. Njihov kandidat je Italijan, besprekorna tvorevina Rimske kurije – kardinal državni sekretar Marko Brindizi.

Umerenjaci su imali drugu zamisao. Zalagali su se za pravo pastirskog pontifikata. Želeli su da onaj ko zauzme presto svetog Petra bude dobar i pobožan čovek; čovek koji će biti voljan da podeli moć s biskupima i ograniči uticaj Kurije; čovek koji bi posegnuo izvan geografskih i verskih granica kako bi iscelio delove sveta zahvaćene ratom i siromaštvom. Samo je neevropljanin odgovarao umerenjacima. Verovali su da je došlo vreme za papu iz Trećeg sveta.

Prvo glasanje pokazalo je da je konklava beznadežno podeljena i ubrzo su obe stranke tražile izlaz iz ćorsokaka. Za vreme poslednjeg glasanja tog dana isplivalo je novo ime – Pjetro Lukezi, patrijarh Venecije, dobio je pet glasova. Čuvši kako mu pet puta čitaju ime u svetoj odaji Sikstinske kapele, Lukezi sklopi oči i vidljivo ublede. Trenutak kasnije, kad su glasački listići stavljeni u *nero* da bi ih spalili, nekoliko kardinala je primetilo da se Lukezi moli.

Te večeri Pjetro Lukezi je učtivo odbio poziv da večera s grupom kolega kardinala, zaključao se u svoju sobu u Domu svete Marte, meditirao i molio se. Znao je kako konklave rade i video je šta se sprema. Kao Hrist u Getsimanskom vrtu molio se Bogu da mu digne breme s pleća – da izabere nekog drugog.

Ali narednog jutra je porasla podrška Lukeziju istrajno se povećavajući ka dvotrećinskoj većini neophodnoj da papa bude izabran. Poslednje glasanje pre ručka pokazalo je kako mu nedostaje još samo deset glasova. Isuviše zabrinut da bi mu bilo do hrane, molio se u svojoj sobi pre nego što se vratio

u Sikstinsku kapelu na glasanje, za koje je znao da će završiti tako što će ga izabrati za papu. U tišini je posmatrao kako svaki kardinal prilazi i stavlja dvostruko presavijeni papirić u zlatni pehar koji služi kao glasačka kutija, i izgovorio istu svečanu zakletvu: „Hrist Gospod, koji će mi biti sudija, svedok mi je da svoj glas dajem onome za koga pred Bogom smatram da treba da bude izabran.“

Glasački listići su dvaput provereni pre nego što je rezultat objavljen. Sto petnaest glasova dobio je Lukezi. *Camerlengo* je prišao Lukeziju i postavio mu isto pitanje koje je duže od dva milenijuma postavljano stotinama novoizabranih papa: „Prihvatate li kanonski izbor za vrhovnog sveštenika?“ Posle poduže tišine, koja je proizvela veliku napetost u kapeli, Pjetro Lukezi odgovori: „Moja pleća nisu dovoljno široka da nose breme koje mi dajete, ali uz pomoć Hrista Spasitelja, pokušaću. *Accepto*.“

„Kojim imenom želite da vas zovu?“

„Pavle Sedmi“, odgovori Lukezi.

Jedan za drugim kardinali stadoše u red da zagrle novog pontifeksa i ponude mu svoju poslušnost i odanost. Lukezija potom otpratiše do ljubicastocrvene odaje poznate kao *camera lacrimatoria* – soba za plakanje – kako bi na nekoliko trenutaka ostao sam dok mu ne odenu belu mantiju koju su sašila braća Gamareli, papski krojači. Odabrao je najmanju od tri pripremljene mantije, ali je i pored toga izgledao kao dečkić u očevoj košulji. Dok je išao ka Velikom balkonu crkve svetog Petra da pozdravi Rim i svet, jedva da mu se videla glava iznad balustrade. Jedan pripadnik Švajcarske garde doneo je klupicu posle čega se podiže velika graja iz zapanjene svetine na trgu. Komentator italijanske televizije bez daha objavi da je novi papa „Pjetro Neverovatni“. Kardinal Marko Brindizi, vođa tvrdokornih kurij-skih kardinala, privatno ga prekrsti u Papa Slučajni Prvi.

Vatikanisti su rekli da je poruka podeljene konklave jasna. Pjetro Lukezi je bio kompromisni papa. Njegov zadatak je da merodavno vodi Crkvu, ali da ne pokreće nikakve velike inici-

jative. Borba za srce i dušu Crkve, kazali su vaticanisti, zapravo je odložena za neki drugi dan.

Ali katolički nazadnjaci, kako religiozni tako i svetovni, nisu toliko blagonaklono gledali na Lukezijev izbor. Za militantne je novi papa previše neugodno ličio na zdepastog Venecijanca Ronkalija, koji je Drugom vatikanskom koncilu zadao doktrinarske nepravilike. Nekoliko sati od zatvaranja konklave veb-stranice i sajber ispovedaonice tvrde linije bile su načičkane upozorenjima i kobnim predviđanjima o tome šta sledi. U Lukezijevim propovedima i javnim izjavama traženi su dokazi jeresi. Nazadnjacima se nije dopalo ono što su otkrili. Zaključili su da će s Lukezijem biti nevolja. Moraće da pripaze na njega, da ga strogo nadziru. Birokrate Kurije će se postarati da Pjetro Lukezi ne postane ništa više do papa pazikuća.

Lukezi je, međutim, verovao da Crkva ima isuviše teškoća da bi se protraćio pontifikat, čak i pontifikat nedragovoljnog pape. Crkva koju je nasledio od Poljaka, bila je Crkva u krizi. U zapadnoj Evropi, epicentru katoličanstva, stanje je postajalo toliko poražavajuće da je skorašnji biskupski sabor objavio da Evropljani žive kao da Bog ne postoji. Manje se dece krštava; manje parova venčava u crkvi; struka se srozala do tačke u kojoj gotovo polovina parohija u zapadnoj Evropi uskoro ostaje bez svog sveštenika. Lukezi nije morao da gleda dalje od sopstvene diocenze da bi video probleme s kojima se Crkva suočava. Od dva i po miliona rimokatolika sedamdeset procenata veruje u razvod, kontrolu rađanja i seks pre braka – sve ono što Crkva zabranjuje. Manje od deset procenata se trudi da uopšte posećuje redovno mise. U Francuskoj, takozvanoj „Prvoj kćeri“ Crkve, statistika je još gora. U Severnoj Americi se većina katolika i ne potruđi da pročita enciklike pre ne što ih izvrgne ruglu, a samo trećina prisustvuje misama. Sedamdeset procenata katolika živi u Trećem svetu, a ipak, većina njih retko viđa sveštenika. Samo u Brazilu šeststo hiljada ljudi napušta Crkvu svake godine i prelazi u evangelističke protestante.